МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ISSN 3083-6557 print

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Проблеми модернізації України

Випуск 1 (48), 2025

Київ
2025

УДК 330-339; 321.7; 159.9
М58

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 4 від 28.05.2025)

Редакційна колегія:
С. В. Храпатий (голова), д-р фіз.-мат. наук, проф.
І. А. Семенець-Орлова, д-р наук з держ. упр., проф.
Я. М. Раєвська, д-р психол. наук, проф.
С. О. Лисенко, д-р юрид. наук, проф.
А. І. Федосов, д-р мед. наук, проф.
М. І. Зубрицький, д-р. юрид. наук
О. М. Гордієнко, канд. техн. наук
В. І. Меджебель (*Чуєнко*), канд. юрид. наук
Л. М. Крива, канд. істор. наук
І. М. Капеліста (виконавчий редактор), канд. наук з держ. упр.
Є. Я. Черняк

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Міжрегіональна Академія управління персоналом.
М58 Наукові праці МАУП. Проблеми модернізації України / редкол.: С. В. Храпатий (голова) [та ін.]. Вип. 1 (48). Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2025. 686 с. Бібліогр. в кінці ст.

У збірнику висвітлено матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції "Розбудова інноваційних економіки, менеджменту та освіти в умовах нової соціальної реальності" (Київ, Міжрегіональна Академія управління персоналом, 20–22 травня 2025 р.).

Наведено тези доповідей учасників науково-практичної конференції МАУП з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

Видається з 2001 року.
Періодичність: 1 раз на квартал.
Засновник: *ПрАТ "ВНЗ "Міжрегіональна Академія управління персоналом".*
УДК 330-339; 321.7; 159.9

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2025

ЗМІСТ

X МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

“Розбудова інноваційних економіки, менеджменту та освіти в умовах нової соціальної реальності”

(*20–22 травня 2025 р.*)

РОЗВИТОК МЕХАНІЗМІВ УПРАВЛІННЯ У ПУБЛІЧНОМУ І ПРИВАТНОМУ СЕКТОРАХ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ

І. А. Семенець-Орлова
Розбудова системи медичного забезпечення військовослужбовців та ветеранів ЗСУ: управлінський аспект *23*

І. М. Капеліста
Вплив російсько-української війни на сталий розвиток, продовольчу безпеку та управління аграрним сектором України. *26*

Г. О. Кузьменко
Кадровий голод в Україні під час повномасштабного вторгнення *28*

А. В. Мойсіяха
Національна ідентичність крізь призму воєнної риторики *29*

Г. А. Братусь, Д. С. Шестаков
Сутність конфліктів та шляхи їх вирішення *32*

К. Є. Ганганов
Аутсорсинг — офшоринг, ніершоринг та оншоринг: що потрібно знати про глобальний вибір локацій для бізнесу *34*

О. А. Рябикін
Господарське право в діяльності управління відходами в Україні з погляду на чинне законодавство *37*

О. В. Приймак
Порівняння ефективності управління в публічному та приватному секторах, та їх відмінності *40*

Л. В. Романова, Н. А. Самсонова
Партнерство як сучасна модель розвитку бізнесу *43*

М. Д. Сич
Актуальні проблеми правового регулювання договірних відносин у сфері господарювання в умовах ринкової економіки України під час воєнного стану *45*

Г. О. КУЗЬМЕНКО
PhD, доцент, доцент кафедри публічного адміністрування
Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу МАУП

КАДРОВИЙ ГОЛОД В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ

Після початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну у лютому 2022 року ринок праці зазнав глибоких трансформацій. Через мобілізацію, виїзд за кордон та внутрішню евакуацію з ринку праці вибули мільйони громадян. За підрахунками Work.ua та Держслужби зайнятості, на початок 2025 року в Україні було зареєстровано близько 101 000 безробітних при приблизно 201 000 вакансій, що виявляє парадоксальне поєднання зайнятості та дефіциту фахівців. Воєнні виклики та демографічні зрушення створили глибокий кадровий розрив: за різними оцінками, через еміграцію та мобілізацію вибуло від 5 до 9 млн осіб, з яких приблизно 3 млн – працездатного віку.

Найбільша гострота відчувається у сферах, що традиційно домінувались чоловіками: транспорт, будівництво, логістика, ремонтно-відновлювальні роботи, машинобудування, електрика, слюсарні й зварювальні професії [1].

Таким чином, разом із дефіцитом "блакитних комірців", значний кадровий голод виник і в жіночих професіях через експорт за кордон бухгалтерок, маркетологів, медсестер тощо [2].

У фармацевтичній галузі помітне зростання плинності кадрів — понад 15 % уже в 2024 році, що підсилює дефіцит медичних представників і маркетологів [3].

Стрімке зростання зарплат є наслідком цього дефіциту. Уже в третьому кварталі 2024 року номінальні зарплати зросли на понад 23 %, а реальні — на понад 14 [1]. У фармсекторі, приміром, медичні представники отримують до 44 300 грн брутто, що на 15–20 % вище за середню для приваблення на ринок. У деяких регіонах оплата для зварювальників та операторів станків сягає 100–120 тис грн [4].

Водночас економіка втрачає потенційних працівників через демографічний спад — минулого року на 7,7 % менше дітей у школах порівняно з 2021 роком — та міграцію першокурсників і старшокласників за кордон. У відповідь бізнес і влада запускають програми перекваліфікації: ваучери до 30 тис грн, курси ПТО для десятків тисяч осіб, гранти для підприємців, компенсації роботодавцям, інтеграція ветеранів, ВПО, людей з інвалідністю, студентів і пенсіонерів [1].

Аналітики прогнозують, що кадровий дефіцит може перевищувати 4,5 млн осіб у найближчі десять років. Одним з ключових шляхів подолання є залучення українських мігрантів, іноземців та підвищена автоматизація виробництва і логістики . Автоматизація, зокрема на складах, логістичних ланцюгах та виробництві, розглядається як відповідь на брак "рук".

Завершуючи, кадровий голод в Україні — це не лише продуктивна проблема, а системний виклик, визначений війною, демографією та економічними зрушеннями. За умов нарощення резервів робочої сили, підтримки інновацій та держполітики перекваліфікації, країна має шанс адаптуватися до нових реалій та відновити своє економічне зростання.

Джерела

1. https://www.dw.com/uk/kadrovij-golod-v-ukraini-kogo-brakue-i-so-moze-dopomogti2-a-71284586/a-71284586?utm_source.com
2. https://www.fact-news.com.ua+5dw.com+5hurma.work+5
3. https://www.apteka.ua
4. https://www.help.hvylya.net.

А. В. МОЙСІЯХА

д-р філософії у галузі публічного управління та адміністрування,
доцент кафедри організації туристичної діяльності
Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу (ННІУЕБ)
Міжрегіональна Академія управління персоналом,
Начальник науково-дослідного відділу психологічних досліджень та оцінки лідерства
Науково-методичного центру кадрової політики Міністерства оборони України
https://orcid.org/0000-0002-7249-9272
e-mail: moysiyaha@gmail.com

НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ КРІЗЬ ПРИЗМУ ВОЄННОЇ РИТОРИКИ В УМОВАХ БЕЗПЕКОВИХ ВИКЛИКІВ СУЧАСНОСТІ

Сьогодні, коли Україна переживає один із найскладніших періодів своєї історії, питання національної ідентичності набуває особливої ваги. У суспільстві, де військова реальність стала частиною повсякдення, змінюється не лише мовлення, а й самі уявлення про себе, свою країну, свою роль у боротьбі за свободу. У цьому контексті надзвичайно важливо дослідити, як саме військова риторика — тобто специфічна мова, образи, символи та наративи, що використовуються у військовому, державному й медійному дискурсі — впливає на формування та трансформацію національної ідентичності.

Мова війни — це не лише команди й звіти, це також потужний інструмент єднання, мотивації, мобілізації, а і саме в умовах безпекових викликів сучасності ми спостерігаємо, як ці риторичні практики стають частиною національного наративу.

У XXI столітті питання національної ідентичності стало не лише предметом гуманітарних досліджень, а й важливою складовою державної безпеки. Особливо актуальним це явище постає в умовах збройної агресії, гібридних загроз та широкомасштабної війни. В таких реаліях формується нова риторика – військова, яка несе не лише інформаційне навантаження, а й ідеологічну функцію, стаючи інструментом консолідації суспільства, формування образу ворога та посилення патріотичного наративу. Саме через цю риторику національна ідентичність постає як жива, динамічна категорія, що переосмислюється та зміцнюється у боротьбі за виживання й свободу.

Військова риторика, особливо в медійному, політичному та військовому дискурсі, апелює до базових цінностей: гідності, честі, відданості, жертовності. Усе це — ключові елементи національного самоусвідомлення і риторика стає каталізатором національної єдності.